

Înger, înger întunecat

— “Angel, Dark Angel”—

de Roger Zelazny

Traducerea: Mihai Samoilă

A intrat în chioșc și a coborât pe puntea care mergea paralel cu fișia huruitoare. Avea 55 de ani și purta o servietă în mîna dreaptă.

În timp ce se îndrepta spre banda transportoare, o duzină de priviri s-au întors către el, din pricina exploziei de lumină de dinaintea lui.

Pentru un moment orbitor, o figură întunecată i-a apărut în cale.

S-a auzit mai apoi un zgomot de aer implodînd, apoi figura dispăru, iar omul se prăbuși pe punte.

Mai târziu, în actul de deces se putea citi: „Cauze naturale”.

Ceea ce era adevărat. Întrutotul adevărat.

* * *

Își croia drum prin tunelul umed, îndreptîndu-se spre rîu.

Știa că viața i se va termina în clipa cînd stralucirea îl va ajunge; ochii săi reținură cele 64 de imagini ale figurii înalte, mascate, îmbrăcate cu totul în negru, cu mîna ridicată, puternică și întunecată.

Mîna se întinse către el, oferindu-i ceea ce nu putea refuza.

Darul era tunet și durere, iar actul de deces făcut mai târziu spunea: „Cauze naturale”.

* * *

Punînd jos paharul de șampanie, îi desfăcu neglijoul și i-l lăsă să cadă de pe umeri. Mîinile lui o modelau, îl mîngîiau sexul, o conduceau către pat. Ea ofta atunci cînd el se ridică într-un cot și îi atinse buzele.

Țipă odată cu zgomotul de tunet care a urmat, zărindu-l pe Îngerul Morții pentru un unic și întunecat moment, în timp ce îl simți oprindu-se, pentru totdeauna, pe iubitul ei.

Și acest lucru era, de asemenea, rezultatul unor cauze naturale.

* * *

Bărbatul numit Stain se afla în sera unde, în ultimii 2 ani, își petrecea o parte din fiecare zi îngrijind plantele și curățându-le de frunzele moarte.

Era ceva mai scund de 6 picioare, iar ochii aveau o nuanță închisă de iod, așezați pe o față ascuțită, bătută de soare, sub părul negru presărat cu firișoare albe lucioase la tâmple.

Umărul stîng i se lovi de un vas de lut ars de pe polița din spatele său și simți cînd acesta se clătină și căzu.

Întorcîndu-se îl prinde la nivelul brîului și îl așează din nou pe poliță.

Se apucase de răsădit o mușcată cînd aparatul de la încheietură bîzîi; apăsă pe un buton:

- Da?

- Stain? spuse vocea care părea să vină dintre florile roșii din mîinile sale, iubești rasa umană și toate ființele vii din univers?

- Bineînțeles, replică el, recunoscînd vocea hîrîită a Gardianului Morții.

- Atunci te rog să te pregătești de o călătorie pentru o oarecare durată și să te prezinți la vechea, ta cabina cubică din Sala Umbrelor.

- Bine, dar m-am retras, iar acum ar trebui să fie mulți a căror viteză o depășește pe a mea.

- Ultimul control medical a arătat că viteza ta de reacție nu a scăzut. Continui să fii unul din primii 10. Te-ai retras la vîrsta potrivită pentru că este dreptul tău să te bucuri de viața ta așa cum crezi de cuviință. Nu ți se ordonă să faci lucrul pe care ți-l voi spune acum. Ești rugat să-l faci. Așa încît poți refuza dacă dorești. Dacă totuși accepți, vei fi recompensat și îți vei fi servit cauza iubită.

- Ce dorești sa fac?

- Nu veni în uniformă, ia hainele civile. Adu-ți mînușile și tot ce ai nevoie, cu excepția hranei, pentru o perioadă de aproximativ 2 săptămîni.

- Foarte bine, voi veni imediat.

Comunicarea se termină, termină și el de sădit mușcata și se întoarce în casă.

Din cîte știa, nimeni în afara lui nu mai fusese rechemat după retragere.

Numele ei este Galateea, are părul roșcat și are puțin peste 5 picioare și jumătate înălțime. Ochii îi sînt verzi și tenul palid, iar bărbatii o consideră adorabilă, dar în general o ocolesc. Trăiește într-o casă mare, veche, pe care a reconstruit-o, la marginea orașului Cyborg, un oraș antic de pe Ankus în sistemul Ceti. Ține mult la propria persoană și cheltuiește sume mari la Compania Cyborg Power.

Trăiește singură cu excepția servitorilor mecanici. Preferă culorile închise în îmbrăcăminte și în jurul ei. Din cînd în cînd joacă tenis sau alte jocuri în doi la localul centrului sportiv. Cîștigă întotdeauna. Comandă mari cantități de chimicale la negustorii locului. Bărbatii care s-au întîlnit cu ea spun că este idioată, sclipitoare, obsedată sexual, rușinoasă, fascinantă în dorința ei de moarte, plină de „*joie de vivre*”, o alcoolică, o băutoare exclusiv de ceai și o minunată dansatoare. A avut multe întîiniri/ cîțiva prieteni/ nici un pretendent, iar amanții necunoscuți. Umbla zvonul că are un laborator și că este angrenată într-un proiect de cercetări de natură necunoscută.

* * *

- Nu cunoaștem răspunsul, spuse Simule. Nu există loc de apărare împotriva lui, decît aici. Nu mai pot rămîne în acest loc, de vreau să-mi fac și datoria. Deci, trebuie să plec curînd, și încă pe ascuns.

- Așteaptă, rosti ea. Nu ești încă pregătit să supraviețuiești prin propriile forțe. Peste o altă lună, poate...

- Prea mult, prea mult, ne temem, a replicat Simule.

- Te îndoiești de forța mea de a te apăra?

Simule făcu o pauză, ca și cum ar fi cîntărit cele spuse, apoi:

- Nu! Îți stă în putință de a salva acest trup, dar ne-ntrebăm de merită... Merită oare? Păzește-te doamnă. Noi te iubim, încă îți mai rămîn multe lucruri de făcut.

- Vom vedea, spuse ea. Dar acum rămîi.

L-a așezat la locul lui, deasupra raftului cu cărți din biblioteca ei, lăsîndu-l în compania lui Lear.

* * *

Numele lui era Stain și sosi într-o zi la ușa ei; se anunță singur:

- Stain de pe Iceborg.

După o vreme ușa se deschise.

Apăru ea, întrebînd:

- Da?

- Numele meu este Stain, am auzit că joci tenis și că o faci foarte bine. Caut o parteneră pentru Openul de Dublu Mixt care se ține la Cyborg. Sînt bun, joci cu mine?

- Cît de bun? întrebă ea.

- Nimeni nu m-a întrecut pînă acum.

- Prinde, spuse ea, aruncînd o figurină de marmură de pe o măsuță și aruncînd-o cu putere către el.

El o prinse, fără să privească, și o așeză pe un raft lîngă el.

- Ai reflexe bune. Foarte bine, voi juca cu tine.

- Cinezi cu mine deseară?

- De ce?

- De ce nu? Nu mai cunosc pe nimeni pe aici.

- În regulă. La 8.

- Vin să te iau atunci.

- Pe curînd.

- Pe curînd.

El se întoarse, se îndreptă înapoi către oraș și către hotel. Bineînțeles, au intrat în concurs. Au cîștigat fără nici o bătaie de cap. Și Stain și Galateea au dansat în noaptea aceea și au baut șampanie, iar ea l-a întrebat, în timp ce el o ținea în brațe, amîndoi îmbrăcați în negru:

- Tu cu ce te ocupi, Stain?

- Cu nimic, mă distrez doar, a spus el. M-am retras.

- La 30 de ani?

- La 32.

Ea a oftat și s-a ghemuit, moale, în brațele lui.

- Dar tu, cu ce te ocupi, a întrebat el.

- Și eu m-am retras. Mă distrez cu hobby-urile mele. Fac ce vreau.

- Ce-ar însemna asta?

- Fac ce-mi place.

- Ți-am adus o orhidee hylagiană să o porți în păr, sau oriunde alegi, ți-o voi da cînd ne vom întoarce la masă.

- Sînt foarte scumpe, spuse ea.

- Nu și cînd le crești tu însuși.

- Și tu asta faci?
- Pasiunea mea, a replicat el.

Întorcându-se la masă și-au terminat șampania și au fumat, iar ea a studiat floarea și pe însoțitorul ei. Clubul era numai în argintiu și negru, iar muzica era dulce, dar fără sens, de vreme ce toți dansatorii se așezaseră. Zîmbetul ei era lumina de la masa lor, iar el comandă desert și lichioruri.

- Echilibrul tău sfidează posibilul, spuse ea.
- Mulțumesc, dar al tău îmi este superior.
- Cu ce te-ai ocupat înainte de a te retrage?
- Am avut proprietăți. Dar tu?
- Mă ocupam cu afaceri bancare pentru un mare concern.
- Deci mai avem ceva în comun.
- Asta rămîne de văzut. Ce vei face de acum înainte?
- Aș vrea să continui să ne vedem, atîta timp cît mai rămîn în oraș.
- Cît timp ar însemna asta?
- Cît voi dori eu, sau cît vei dori tu.
- Atunci să ne terminăm șerbetul; iar cînd vei dori să-ți iei trofeul, să mergem acasă.

El i-a mîngîiat mîna cu un gest iute, și, pentru o clipă, privirile lor s-au întîlnit, o sclipire care ar fi putut fi de natură electrică apăru între ei și-și zîmbiră exact în același moment.

După o vreme o conduse acasă.

O strînse aproape de el și buzele lor se întîlniră. Stăteau în foisorul casei ei mari și vechi, reconstruită la marginea orașului Cyborg de pe Ankus, din sistemul Ceti; unul din servitorii ei mecanici le-a luat mantiile, altul trofeul de aur, iar ușa s-a închis înapoia lor; luminile nopții au pălit atunci cînd au intrat.

- Mai stai puțin, spuse ea.
- Bine.

Îl conduse într-o cameră lungă, cu mobile ușoare, cu o frescă pe unul din pereți. Se așezaseră cu fața spre ea pe un divan verde și ea privi peretele în timp ce el aprindea două țigări; ea îl îmbie cu un ultim pahar și se sărutară.

- Adorabil, spuse el.
- Îți place fresca mea?
- Nici n-am remarcat-o.
- ... Și nici n-ai gustat din băutură.
- Știu.

Mîna ei veni să se odihnească pe brațul lui; el își puse băutura deoparte și o trase ușor către el din nou, iar ea se lăsă în voia lui.

- Ești altfel decât ceilalți bărbați, rosti ea.
- ... Și tu decât celelalte femei.
- Nu crezi că e din ce în ce mai cald aici?
- Foarte cald, spuse el.

* * *

Undeva ploua. Controlat sau artificial - undeva ploua întotdeauna, oricînd te vei gîndi la asta. Întotdeauna să-ți amintești, dacă poți.

* * *

Aproape două săptămîni trecuseră de la finala Meciului de Dublu Mixt din Cyborg. În fiecare zi Stain și Galateea mergeau undeva. Cu mîna petrecută pe după umerii ei sau după mijloc, ea îi arăta orașul Cyborg. Rîdeau des, cerul era roz, vîntul blînd și depărtatele culmi de pe Ankus purtau halouri de ceață și coroane de zăpadă și gheață.

Într-una din zile, cînd stăteau în cameră, el o întrebă despre frescă.

- Reprezintă progresul gîndirii umane, spuse ea. Figura aceea, în colțul îndepărtat din stînga, contemplînd zborul păsărilor, este Leonardo da Vinci, hotărînd că și omul poate fi la fel. Deasupra și puțin la stînga, cele două figuri, urcînd zigguratul, sînt Dante și Vergiliu, Clasicul și Creștinul, uniți și dînd Vîrstei de Mijloc a Pămîntului o nouă libertate - locul spre care ar putea privi Leonardo da Vinci. Omul din dreapta este John Locke. Are contractul social în mînă. Omul aproape de centru este Albert Einstein.

- Cine este omul orb din stînga, cu un oraș arzînd înapoia lui?
- E Homer.
- Și acela?
- Job, cu o grămadă de gunoi.
- De ce sînt toți acolo?
- Pentru că reprezintă ceea ce nu trebuie să uităm niciodată.
- Nu înțeleg, doar nu i-am uitat.

- Totuși, ultimul metru și jumătate este alb.
 - De ce?
 - Nu mai este nimic de pus acolo. Nimic în ultimul secol nu a mai meritat să fie adăugat. Totul este planificat, prescris, dirijat...
 - Și nici un lucru rău nu se mai întâmplă, iar lumea se descurcă bine. Nu-mi spune cât de bune erau zilele glorioasei nemulțumiri, zile pe care nu le-ai trăit tu înseși. Munca ta de atunci nu a fost în zadar. Totul este apreciat, folosit.
 - Dar ce lucruri noi s-au adăugat?
 - Scara largă și ușurința care vine odată cu ea. Nu-mi ține predici despre progres. Schimbările nu se fac doar de dragul lor, ci la cererea celor în nevoie, așa încât așa putea să-ți completez fresca.
 - Cu o mașină uriașă păzită de Îngerul Morții! Știi asta!
 - Greșești, se va termina cu grădina Edenului.
- Ea rîse.
- Acum știi povestea frescei mele.

* * *

El îi luă mîna într-a lui.

- Poate că ai dreptate, spuse el. Nu știu precis, ți-am vorbit despre cum văd eu lucrurile.
 - Și s-ar putea să ai dreptate, rosti ea. Nu știu bine... Simt doar că ar putea fi ceva care ar contrabalansa acel minunat și flexibil mecanism care ne conduce atît de superb încît să devenim legume în grădina pe care tu mi-ai descris-o.
 - Ai vreo sugestie?
 - Ai citit vreuna din lucrările mele?
 - Mi-e teamă că nu. Am stat mai mult în grădina mea și am jucat tenis. Asta-i tot.
 - Am propus teza ca inteligența umană, obligată să nu mai evolueze, își pierde tot ce este uman în ea. Poți să repari mașina care amestecă băuturi, dacă s-ar strica?
 - Da.
 - Atunci ești neobișnuit. Majoritatea oamenilor ar chema un robot specializat în reparații mici.
- Stain ridică din umeri.

- Nu numai că am renunțat la folosirea inteligenței manipulării, dar, aceasta, părăsindu-ne, se întoarce împotriva noastră și încearcă să ne suprimă și ce a mai rămas din noi.

- Ce vrei să spui?

- De ce a ajuns viața noastră o linie orizontală, în loc să fie o curbă ascendentă? Unul din motive ar fi că oamenii de geniu mor tineri.

- Asta nu pot s-o cred.

- În acest scop mi-am publicat recent cele mai importante lucrări ale mele, pentru a fi vizitată de Îngerul Morții. Asta mi-o dovedește.

El zîmbi.

- Încă mai trăiești, așa că nu poate fi adevărat.

Ea îi întoarse zîmbetul, iar el aprinse două țigări și spuse:

- Ce subiect tratau lucrările tale?

- Păstrarea sensibilității.

- Un subiect aparent periculos.

- Probabil.

- Ce înțelegi tu prin „probabil”? Nu te înțeleg.

- Pare așa cum spui. Sensibilitatea este o formă de conștiință estetică, cultivată prin inteligență, în ziua de azi este cam uitată și eu am propus o metodă prin care ar putea fi păstrată. Roadele muncii mele au fost amenințate.

- Și care ar fi acestea?

* * *

Ea își înclină ușor capul, îi studie figura, apoi:

- Vino cu mine și-ți voi arăta, spuse ea și se ridică, ducându-l în bibliotecă.

În timp ce o urma, își scoase dintr-un buzunar interior mănușile negre și le puse pe mâini. Apoi își înfundă mâinile în buzunare pentru a le ascunde și intră în cameră după ea.

- Simule, chema ea, și creatura mărunță care stătea pe mașina de citit de pe biroul ei păși pe mîna întinsă; fugi pe brațul drept și se așeză pe umăr.

- Ce este asta? Întrebă el.

- Răspunsul, spuse ea. Inteligența pură, mecanică, poate fi depășită de un păstrător organic de sensibilitate, infinit mai

mobil și ușor de înțeles. Acesta este Simule. El și alții asemenea lui iau naștere în laboratorul meu.

- Alții?

- Sînt mulți, pe multe lumi deja. Împărtășesc fiecare o anumită concepție de masă. Învăță în permanență. Nu au ambiții personale. Doresc doar să învețe și să instruiască pe cei care vor să învețe de la ei. Nu se tem de moartea propriului trup, pentru că ei continuă să existe ca o parte din mintea pe care au instruit-o. Ei nu dau nici o importanță pasiunilor personale. Simule nu ar putea fi niciodată o amenințare pentru rasa umană. Știu asta pentru că sînt mama lor. Ia-l pe Simule în mîna ta, privește-l bine, întreabă-l orice. Simule, el este Stain; Stain, el este Simule.

Stain întinse mîna dreaptă și Simule păși pe ea. Stain studie creatura mică, cu șase picioare, și cu o față neliniștitoare, aproape umană. Aproape. Deși nu întrutotul.

Nu era marcată de conversația fizică a acelor pasiuni abstracte pe care oamenii le numesc bine și rău și care se arată, într-un fel sau altul pe orice față umană. Urechile îi erau mari, fără îndoială că putea să și le facă pîlnie, iar cele două antene tremurau pe capul lipsit de păr. Un zîmbet etern îi juca pe buze, iar Stain îi zîmbi și el.

- Salut, spuse, iar Simule răspunse cu voce ușoară dar surprinzător de bogată:

- Plăcerea este de partea mea, domnule.

Stain spuse:

- Ce este la fel de rar ca o zi de iunie?

- Bineînțeles doamna Galateea, la care mă și întorc de-ndată, și păși pe palma ei întinsă brusc.

Ea îl strînse pe Simule la piept și spuse:

- Mînușile acelea....!

- Le-am pus pentru că nu știam ce fel de creatură este Simule. Mă temeam să nu muște. Te rog, dă-mi-l înapoi să-l mai întreb ceva...

- Nebunule! rosti ea. Îndreaptă-ți mîinile dacă nu vrei să mori! Tu nu știi cine sînt eu?

Stain știa.

- Nu știi, spuse el.

În Sala Umbrelor a Gardianului Morții, îngerul Morții stătea în 10000 de cuburi transportoare. Gardianul Morții, care controla

destinul tuturor lumilor civilizate, își pregătea agenții ceva între 10 secunde și un minut și jumătate, apoi, cu un zgomot de tunet, îi trimitea în misiune. O secundă mai târziu, de obicei apărea o explozie de lumină și un scurt raport, „Rezolvat”, apoi urma altă pregătire și altă misiune.

Îngerul Morții este, în orice moment, Oricare din cei 10000 de anonimi ale căror trupuri poartă însemnul Gardianului Morții.

Selectați înainte de naștere datorită moștenirii genetice care include percepția la nivel înalt și reflexe rapide, anumiți indivizi din varietatea Homo Sapiens primesc o puternică și ucigătoare educație în condiții deosebite. Acestea compensează timpul scurt în care se face. La vârsta de 14 ani ei pot să accepte sau nu să se angajeze în serviciile Gardianului Morții, mașină de mărimea unui oraș creată prin eforturile unite ale tuturor oamenilor civilizați timp de 15 ani și împuternicită să dirijeze lumile lor. Chiar dacă refuză, acești indivizi vor excela în profesiunea pe care și-o vor alege. Dacă acceptă vor urma un tratament special pe o perioadă de doi ani. La sfârșit trupurile lor vor avea un adevărat arsenal și o mulțime de sisteme de apărare, iar reflexele lor - stimulate chirurgical și chimic până la iuțea gândului.

Muncesc opt ore pe zi, cinci zile pe săptămână, cu două pauze pe zi și o oră pentru masă. Primesc două vacanțe pe an, muncesc timp de 14 ani, și se retrag cu un salar substanțial la vârsta de 30 de ani, când reflexele lor încep să scadă. În orice clipă sînt cel puțin zece mii de indivizi în exercițiul funcțiunii.

În fiecare clipă stau în cuburile transportoare în Sala Umbrelor din Gardianul Morții, primesc instrucțiuni, sînt transportați către lumi și în prezența celor care ar putea deveni periculoși, achită acești indivizi și pleacă.

El este Îngerul Morții. Viața este lungă datorită lui; populația crește ca valurile la flux și inundă lumea, datorită lui, criminalii sînt pedepsiți datorită lui; și, bineînțeles, istoria nu mai cunoaște stagnări și întoarceri, datorită Îngerului Morții.

O formă întunecată se poate plimba pe străzile unui oraș și să părăsească orașul golit de viață în urma lui. Venind odată cu fulgerul și plecînd odată cu tunetul, nici o lume nu-i este străină, nici o figură necunoscută, iar purtătorii măștilor negre sînt legendă, folclor și mit; pentru că, pentru o sută de miliarde de

oameni, el este o singură ființă cu o singură personalitate. Ceea ce este adevărat, întrutotul adevărat.

Iar Îngerul Morții nu poate muri.

Dacă imposibilul se întâmplă, dacă cineva cu rapiditate și întreprindere ar fi din întâmplare înarmat atunci când i se pronunță numele, atunci rămășițele Îngerului Întunecat lovit dispar, în timp ce, cu un efect simultan de fulger și tunet, un altul îi ia locul, transformându-l în cenușă.

În cele câteva dați când s-a întâmplat așa ceva, cel de-al doilea întotdeauna a terminat treaba.

Dar, de această dată, lucrurile stăteau altfel; iar rămășițele câtorva agenți ai Gardianului Morții zăceau în cuburi, zdrobiți, însîngerăți, morți.

* * *

- Tu ești Îngerul Întunecat, Spada Gardianului Morții, spuse ea. Nu am vrut să mă îndrăgostesc de tine.

- Nici eu de tine, Galateea, și chiar dacă ești mai mult o femeie muritoare decît un înger retras - singura ființă al cărui trup ar putea să mă atace și să mă distrugă, așa cum a făcut cu ceilalți - crede-mă că nu voi ridica mîna asupra ta.

- Aș vrea să cred asta, Stain.

- Voi pleca acum. Nu ai de ce să te temi de mine.

Se întoarce și se îndreaptă spre ușă.

- Unde te duci? întrebă ea.

- Înapoi la hotel. Mă voi întoarce curînd, trebuie să raportez.

- Și ce vei spune?

El scutură din cap și plecă.

Dar știa ce va spune.

* * *

Stătea în Sala Umbrelor în ceea ce se numea Gardianul Morții. El era Îngerul Morții, Emertius, și când bătrîna voce scrîșni în difuzoare „*Raportează!*”, el nu rosti „*Rezolvat*”, ci „*Extrem de confidențial*” pentru că știa ce înseamnă asta.

Apoi veni o explozie de lumină și se trezi într-o sală mare, înaintea unei console de zece etaje; înaintă către ea și auzi ordinul repetîndu-se.

- O întrebare, Gardian al Morții, spuse el, oprindu-se și încrucișându-și brațele la piept. Este adevărat că ai fost construit în 15 ani?

- 15 ani, 3 luni, 2 săptămâni, 4 zile, 8 ore, 14 minute și 11 secunde, replică Gardianul Morții.

Atunci Stain își desfăcu brațele, iar mâinile i se întîlniră din nou pe piept. Poate că și-a dat seama Gardianul Morții în acel moment ce voia să facă; dar trupul unui înger este un adevărat arsenal și o mulțime de sisteme de apărare, iar reflexele stimulate chirurgical și chimic - pînă la iuțeala gîndului; de asemenea Stain fusese rechemat deoarece era printre primii zece ca rapiditate din toți cei care vreodată au servit Gardianul Morții.

Efectul a fost instantaneu. Detunătura nu s-a datorat Gardianului Morții, pentru că nu-l deplasa pe Stain în timp.

Îngerul Întunecat nu se poate lovi pe sine niciodată. Cei șapte care o atacaseră pe Galatea au avut de suferit din pricina unui efect de respingere de la sistemul ei de apărare. Încă niciodată puterea Îngerului Întunecat nu se întorsese împotriva lui însuși și niciodată în persoana unuia singur. Totuși, Stain reuși.

Moartea și distrugerea întîlnesc apărarea automată întîlnesc respingerea apărarea respingerea apărarea respingerea apărarea cedarea, și o colosală minge de foc strălucind ca un trandafir incandescent se înalță în inima mașinii de mărimea unui oraș, numită Gardianul Morții.

„Adevărat sau nu, lui Simule îi mai trebuie cîtiva ani ca să mai crească” a știut el în acel moment și...

... și undeva soarele strălucește, iar inima lui este arderea moebius a acțiunii/reacțiunii Phoenix. Undeva, soarele strălucește întotdeauna, oricînd te vei gîndi la asta. Întotdeauna să-ți amintești, dacă poți. Este foarte important.

Ea își amintește. Numele ei este Galatea. Și noi ne amintim. Întotdeauna ne amintim...

[Originally published in „Galaxy Magazine”, August 1967. În românește povestirea a fost publicată în *Jurnalul SF* nr. 71/ 1994]